

Vič. Leonardo Šardi, pionir pastoralna osoba s invaliditetom: „Velike stvari rađaju se iz malih djela učinjenih s velikom ljubavlju.“

by Glas Podravine i Prigorja — 19. August 2021. uDruštvo

. Vič. Leonardo Šardi tijekom svete mise koju za osobe oštećena sluha prevađa na hrvatski znakovni jezik//FOTO:GORAN DAMJANIĆ

Vič. Leonarda Šardija, svećenika Varaždinske biskupije, doista ne treba previše predstavljati. Već pune tri godine u Varaždinskoj biskupiji skrbi za duhovno zdravlje osoba s invaliditetom i njihovih obitelji. O kakvoj je to zadaći riječ, je li se ikada dvoumio oko službe koja mu je povjerena, je li tijekom studija i razmatranja o svećeništvu imao u vidu ovakvu službu, kako dopire do najudaljenijih vjernika, kako s osobama s invaliditetom, a pogotovo njihovim obiteljima i bližnjima, dijeli njihov teret? Na ova i druga zanimljiva pitanja pokušali smo doznati ovih dana u ugodnom razgovoru s ovim nimalo običnim svećenikom.

Vič. Leonardo, odakle interes za osobe s invaliditetom?

Rođen sam u obitelji u kojoj su me dočekali mama, tata i brat. Brat je stariji od mene šest i pol godina i on je osoba s invaliditetom. Od samog djetinjstva, upoznavajući i drugu djecu s invaliditetom, ali i odrastajući uz brata, nikad nisam primjećivao neku veliku razliku. Pokušavao sam to promatrati na način da svatko od nas nešto može i nešto ne može. Vjerujem da se upravo i ovdje rodio određeni senzibilitet prema onima koji imaju razne oblike invaliditeta. Volim naglasiti da sam često primijetio vodstvo Božje Providnosti u svojem životu. Pa, zasigurno, Božja Providnost me dovela i u moju obitelj, a onda i pripremala za ovaj oblik pastoralnog rada.

Uspomena s duhovno ljetnog susreta za osobe s invaliditetom//FOTO:GORAN DAMJANIĆ

Odakle potreba da budete blizu osoba koje ne vide, ne čuju ili oboje, ili pak imaju nekih drugih poteškoća?

U vrijeme bogoslovske formacije pripremali smo predstavu za prigodu „Otvorenih vrata bogoslovije” u kojoj smo tematizirali problem duhovne sljepoće i gluhoće, a temelj predstave je bio život gluhoslijepice američke književnice Helen Keller. U predstavi naziva „Niti čujem, niti vidim” koristili smo umjesto riječi nekoliko znakova hrvatskog znakovnog jezika i u tom trenutku počela se buditi želja da i sam naučim hrvatski znakovni jezik. *Surfajući*, pred očima mi se pojavila reklama o upisima na hrvatski znakovni jezik u organizaciji Saveza gluhoslijepi osoba Dodir, te sam upisao tečaj, završio četiri semestra temeljnog tečaja i četiri semestra tečaja za prevoditelja. Prigodom jednog blagoslova obitelji u božićno vrijeme, ušao sam u obitelj gdje su bile samo gluhe osobe. Pokušao sam u tom trenutku komunicirati s njima s nekoliko naučenih riječi znakovnog. Njihova tuga pretvorila se u radost, a u meni se javilo pitanje: „Poznaju li oni Boga”? U tom trenutku počeli su prvi koraci u razvoju pastoralna osoba oštećena sluha.

Snaga u životnim teškoćama i izazovima

Jeste li tijekom studija i razmatranja o svećeništvu mislili da ne ćete biti zapravo „tipičan svećenik, to jest da ćete Riječ Božju naviještati osobama koje imaju fizičkih i/ili mentalnih prepreka?

Promatrajući kao dijete svojega župnika, zamišljao sam se kao onaj koji vodi župu, živi s ljudima, dijeli njihove tuge i radosti. Također i kroz bogoslovsku formaciju, zamišljao sam se kao svećenik koji će djelovati u župi i raditi uobičajene svećeničke poslove i dužnosti. No, u vrijeme đakonskog praktikuma bio sam pozvan u određene udruge u gradu Varaždinu. Ulazeći sve više među osobe s različitim fizičkim i intelektualnim poteškoćama, postajalo mi je sve očitije pitanje: „Koliko poznateje Boga?” I Gospodin je, u svojoj Providnosti, usmjerio moje korake prema ovom obliku pastoralnog djelovanja.

. Vič. Leonardo za svećenika je zaređen 13. lipnja 2015. godine po rukama biskupa Josipa Mrzljaka, a mladu misu proslavio je dan kasnije u rodnoj

Selnici//FOTO:GORAN DAMJANIĆ

Godine 2018. tadašnji varaždinski biskup Josip Mrzljak imenovao Vas je povjerenikom za Pastoral osoba s invaliditetom. Koja je važnost ovog pastorala?

Nakon što sam izložio biskupu Josipu svoja zapažanja i ideje, on me rado imenovao povjerenikom novog pastorala u našoj Varaždinskoj biskupiji. Iz iskustva, osobito kada se osvrnem na protekle tri godine, prepoznaju se pomaci i potvrđuje se važnost blizine Crkve osobama s invaliditetom. Ponekad predugo čekamo da netko dođe do nas, a u ovome pastoralnome djelovanju ide se k ljudima u njihove udruge, domove, mjesta gdje se nalaze. No, uz osobe s invaliditetom, u ovo pastoralno djelovanje uključene su i obitelji te se i njih duhovno i pastoralno prati. Različite aktivnosti i projekti koji se provode u sklopu Povjerenstva za pastoral osoba s invaliditetom pokazuju da je duhovna dimenzija itekako izražena kod osoba s invaliditetom i ona daje snagu u životnim teškoćama i izazovima. Budući da je djelovanje još uvijek na svojim počecima, potrebno je i dalje oslušivati, a onda i činiti da pastoralno djelovanje među osobama s invaliditetom bude integrirano u svaku župnu zajednicu.

Uz ovu službu, župnik ste u Svetoj Mariji? Ako ne gledamo poslove i obaveze oko župe, kako izgleda vaš prosječan „radni dan“ kada govorimo o pastoralu osoba s invaliditetom?

Tijekom posljednjih godinu dana vršim i službu upravitelja župe u Svetoj Mariji. Rad s osobama s invaliditetom je svaki dan drugačiji. Nema nekog formaliziranog okvira, već prema potrebama. Prije negoli smo se našli u epidemiji izazvanoj novim koronavirusom, gotovo svakodnevno sam posjetio jednu od udruga s invaliditetom na području Biskupije. Također, često sam se uključivao u različite volonterske akcije tih udruga. U tjednu redovito razgovaram s nekoliko osoba koje zatraže duhovni razgovor. Kroz pastoralnu godinu pripremam djecu s poteškoćama u razvoju za sakramente Prve pričest i Svete potvrde. Veliki naglasak je stavljan na osobe koje su izašle iz školskog sustava te se za njih organiziraju različiti tjedni i mjesečni susreti: bilo u sklopu Povjerenstva, bilo u njihovim udrugama. Svakodnevno putujem prema različitim mjestima naše Biskupije, a događa se da je potrebno djelovati i izvan biskupijskih granica. Prosječni radni dan, uz župničku i povjereničku službu, traje od 6 ujutro do večernjih sati.

Osluškuje pitanja i potrebe vjernika

Nabrojite i opišite neke od projekata u kojima ste sudjelovali otkako ste svećenik? Koji vam je od njih najdraži ili možda najviše prirastao srcu?

Dosad je u sklopu Povjerenstva organizirano nekoliko programa: projekt „Bartimej“, program „Ljeto s Isusom“, „Duhovno-ljetni susret osoba s invaliditetom“, proslava „Duhova s osobama s intelektualnim teškoćama“, mjesečne mise na hrvatskom znakovnom jeziku, praćenje zajednica „Vjera i svjetlo“... Svi programi su jednako vrijedni i obogaćuju na svoj način. Možda najaktivniji je projekt „Bartimej“ u kojemu radimo s mladima u njihovoj senzibilizaciji prema osobama s invaliditetom. A također, u ljetnim mjesecima organiziramo trodnevni susret u kojemu su zajedno osobe s invaliditetom i volonteri koji dijele svakodnevnicu s njima i pomažu im u različitim aktivnostima. No, i svaki drugi susret donosi svoje plodove i kroz sve ove programe dolazi se do većeg broja osoba s invaliditetom i obitelji.

Vič. Leonardo Šardi tijekom svete mise koju za osobe oštećena sluha prevađa na hrvatski znakovni jezik//FOTO:GORAN DAMJANIĆ

Kako kao katolički svećenik dopirete do najudaljenijih vjernika?

Pokušavam se kretati u svakodnevici ljudi. Također, volim ih oslušivati: njihove potrebe, čežnje, pitanja. Prošlo je vrijeme kada su ljudi dolazili do župnoga ureda i crkve. Nekako je važno izlaziti i na periferije i ići ususret ljudima. Kroz uključivanje u volonterske akcije, dolazim do najvećeg broja ljudi. Nakon zadobivanja povjerenja, počinje trenutak i približavanja Crkvi.

Niste samo posvećeni osobama s invaliditetom, već ste prije svega svećenik Katoličke Crkve. Kako doći do onih ljudi koji još nisu upoznali Krista?

Današnji čovjek je tražitelj. Postoji danas mnogo duhovnih pokreta. I ljudi žele nešto što će ih odmaknuti od užurbanosti svakodnevice. Neki pronalaze hranu za dušu u prirodi, vježbanju, i različitim tehnikama. Potrebno je upoznati stajališta ljudi koji još Krista nisu upoznali. Potrebno je vidjeti što nas to povezuje, a što razlikuje. U međusobnom poštovanju i prihvaćanju, doći će i do rezultata. No, najvažnije od svega je živjeti vjerodostojno što se propovijeda i naviješta. Pozvani smo biti sijači sjemena među svima, a Gospodin će dati da plod iznikne u svoje vrijeme.

Vič. Šardi: „Važno mi je da me Duh Sveti navigira“

Kakav je to izazov navijestiti Riječ Božju onima koji svijet vide drugačije od nas?

Naviještaj Riječi Božje ide u dvostrukom smjeru. Mi navještamo Riječ onima koji drugačije vide svijet od nas, ali to pomaže da i mi još bolje uočimo neke stvari oko nas koje su nama do sada bile skrivene. Dakle, obogaćujemo jedni druge. A prilagoditi Božju Riječ na jezik slušatelja jest uvijek izazovno i tjera na kreativnost. No, pomoću Duha Svetoga, koji potiče kreativnost, Božja Riječ se produbljuje. Stoga je i meni, kao propovjedniku, važno da me Duh Sveti navigira. I doista, on često vodi i riječi i misli. Mnogo toga što je naviješteno, od Njega je dano.

Jesmo li kao društvo prihvatili osobe s invaliditetom na svim njihovim razinama? Što svatko od nas vjernika može i treba učiniti da svijet osobama s invaliditetom bude koliko toliko bolji i ljepši?

Ima još puno prostora i na razini društva i crkvene zajednice da osobe s invaliditetom budu ravnopravni i prihvaćeni subjekti društva. Iako u posljednje vrijeme ima pomaka, potrebno je još i više, zajedno s osobama s invaliditetom, oslušivati što oni žele. I trebamo razmišljati da zajedno gradimo svoje zajednice. Nitko ne smije biti samo objekt zajednice već smo pozvani zajedno biti subjekti izgradnje boljega svijeta. Velike stvari rađaju se iz malih djela koja su učinjena s velikom ljubavlju. Iz svega dosad rečenoga, opet izdvajam da moramo oslušivati i upoznavati jedni druge. Iz tog međusobnog prožimanja, sami po sebi će se rađati putevi izgradnje boljeg i ljepšeg svijeta.

Vič. Leonardo uhvaćen, kako kaže, u Kristovu mrežu//FOTO:GORAN DAMJANIĆ

„Služenje drugome čini nas boljim ljudima“

Kako osobama s invaliditetom, a pogotovo njihovim obiteljima i bližnjima, shvatiti njihov teret? Kako kroz prizmu božanskog gledati na to? Je li njihov invaliditet ujedno i njihov blagoslov?

Ljudska bol i patnja ostat će uvijek jedan misterij, tajna. Jednako kao što je tajna Božje patnje na križu. No, iz Božje patnje rodila se ljubav i oslobođenje prema bližnjemu. Često je potrebno određeno vrijeme da se prihvati rođenje djeteta s invaliditetom ili da se prihvati osobni invaliditetom. Individualno se treba puno raditi jer svaka osoba i obitelj na svoj način promatra situaciju u kojoj se nalazi. Vjera može biti dobra utjeha, ali i potpora da se slabosti usavrše u jakosti te da i ovaj način života i služenja postane blagoslov. Nerijetko, promatrajući obitelji osoba s invaliditetom, primjećujem da su to osobe koje je njihov član obitelji s invaliditetom posvetio. Služenje drugome čini nas boljim ljudima. Na kraju krajeva, to je i temeljna poruka kršćanstva: Ljubite jedni druge! Budite služitelji!

Za kraj, Vaša poruka vjernicima – kako živjeti Riječ Božju u svakodnevici?

Mogu se složiti s izjavama mnogih da je teško živjeti Božju Riječ u svojoj svakodnevici. No, lijepo se suočiti s tim izazovom. Premalo nam je Božja Riječ u rukama. Postoje danas mnoge aplikacije i portali koji nam žele približiti dnevno Evanđelje koje se čita u crkvama. Iz tog dnevnog Evanđelja potrebno je za sebe vidjeti koji bi bio naš zadatak. Na kraju dana vjerujem da ćemo prepoznati trenutke u kojima smo taj zadatak izvršili. Takva praksa – da Evanđelje postane naša stvarnost i da se provodi u djelo – učinit će nas boljim kršćanima i boljim ljudima. Jer, Evanđelje je uvijek živa Riječ i djelotvorna je. (Goran Damjanić)

- **Članak je napisan uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije temeljem Programa ugovaranja novinarskih radova u elektroničkim publikacijama**

